

Хатні ліки

Леонід Чернов

Редактор стомлено вліпив очі в попільничку і, обмірковуючи план статті, терпляче слухав секретаря.

- Вона абсолютно нічого не хоче робити, - скаржився секретар. - Це не друкарщиця, а РАТАУ[15] в спідниці. Замість того, щоб перестукувати статті, вона ходить від столу до столу і розповідає співробітникам новини зі свого родинного життя.

- Які ще там новини? - професійно зацікавився редактор.

- Різні. Сьогодні докладно розповідає сни. Снилось їй, що Буряченко їздив верхи на її улюбленому котіві й їв горіхове морозиво. А згодом виявилось, що це не Буряченко, а ви їздили верхи на друкарській машині і їли Яшу-кур'єра.

- Гм... так ви їй той... скажіть, що повідомлення не відповідає дійсності... І взагалі скажіть, що НОП[16] - велике діло.

- Казав. Нічого не виходить. Вашу статтю про економію часу третій день уже передруковує. Вдарить дві літери, попудриться - і біжить балакати. За пів години - ще дві літери. І так цілий день.

- "Внушення" їй робили?

- Щодня тричі.

- Всі способи випробували?

- Всі.

- Ну?

- Нічого не виходить. Доведеться звільнити.

- Любий мій, - ніжно сказав редактор. - Серйозну операцію слід робити тільки після того, коли випробувано дійсно всі чисто звичайні засоби. Адже ж я - ветеринар. Учився в інституті, та "вишибли". Я навіть корови лікував. Ідіть.

Редактор ухопив аркуш паперу й швидко заскрипів пером.

- Маріє Іванівно, - ласкаво покликав редактор. - Так ви кажете, що хлопчисько, якого я лопав, декламував у цей час вірші і плював у мої окуляри? Це, знаєте, надзвичайно смішно. Неодмінно розкажіть про це Миколі Гавриловичу, Чиркину, Гончаренкові й Кричевському. А зараз - перестукайте, будьте такі ласкавенькі, оцю заміточку. Зараз треба до друкарні.

Марія Іванівна сумлінно й докладно розповіла свій сон вищезазначеним співробітникам, обговорила з ними всі деталі і, попудрившись, за півтори години сіла за машинку.

"Думки з приводу", - звично нанизала вона заголовок.

Продивилася рукопис - і невидима соснова шишка зупинилася у неї в горлянці. По обличчю затанцювали різнокольорові плями, а нижня щелепа застрибала й затіпалася, як молоточок електричного дзвоника.

"Робітники часто скаржаться на даремну, безглузду витрату часу по установах та підприємствах. Ми з усіх сил боремося з цим явищем. Але кому будемо скаржитись ми, коли у нас ціла колода в очі? Маємо ми друкарщицю, яка цілісний день..."

І так далі. Повний художній опис усіх снів Марії Іванівни з відповідними примітками, висновками й запитаннями: "Кому ж маємо скаржитись ми?"

Побілілими пальцями почала Марія Іванівна передруковувати рядки, що стрибали у неї в очах.

- Готово? - ласкаво запитав редактор, висовуючись з кабінету.

- Я, Павле Аркадійовичу... Ви... Я... Мені... Вас... Я нездужаю. Вибачте... Я хочу води...

- Ну, нічого, - добродушно сказав редактор. - Оригінал написано досить чітко. Складуть і так.

Друкарщиця, похитуючись, пішла до сіней пити воду.

- Яшо, - голосно гукнув їй услід редактор. - Яшо, однесіть, друже, оцей рукопис до друкарні. Скажіть, сьогодні ця штука має неодмінно піти.

Коли друкарщиця зникла за дверима, редактор мовчки сіпонував Яшу за рукав і, приклавши пальця до губ на знак збереження тайни, забрав у нього рукопис і пішов до кабінету. Там він лукаво підморгнув сам собі, посміхнувся у вуса і старанно розірвав рукопис на дрібні шматочки.

Друкарщиця в цей час, тремтячи й цокаючи зубами об скло, пила сьому склянку води.

- Ну, як наша друкарщиця? - запитав редактор за кілька днів у секретаря.

- Чудо. Павле Аркадійовичу! Я вражений. Сам не знаю, що з нею трапилось. Працює за трьох. За три години робить те, що перше робила за півтора тижня. Співробітники не нахваляться. Вже п'ятий день - жодного сну. Повісьте мене - не знаю, чим пояснити таке чудо!!

- Я ж казав, - хитро посміхнувся редактор, - що ніколи не треба робити серйозної хірургічної операції, доки не випробувано простих домашніх ліків.

(*"Червоний перець"*, № 19-20, 1928).

[15] РАТАУ - Радіотелеграфне агентство України.

[16] НОП (наукова організація праці) - процес удосконалення організації праці на основі досягнень науки і передового досвіду.